

3. Пипенко, М.А. Феномен молодёжных виртуальных фановских практик / М.А. Пипенко // Журнал социологии и социальной антропологии / Ульяновский государственный университет. – Ульяновск, 2006. – №1. – С. 139–150.

4. Фёдорова, Т.В. Социокультурный феномен фанфикшн / Т. В. Фёдорова // Книга в современном мире: проблемы чтения и чтение как проблема: материалы междунар. Научной конференции. – 2014. - С. 267-279.

5. Четина, Е.М. Фандомы и фанфики: креативные практики на виртуальных платформах / Е.М. Четина, Е.А. Ключикова // Вестн. Перм. ун-та. Рос. и зарубеж. филология. – 2015. – № 3. – С. 95–104.

Брэк В.С., студэнтка 150Т гр.

Навуковы кіраўнік – Пісарэнка А.М.

ВОБРАЗНА-ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ СРОДКІ ПАЭТЫЧНАГА МАЎЛЕННЯ АДАМА ГЛОБУСА

Адам Глобус (сапраўднае імя Уладзімер Вячаслававіч Адамчык) (нар. 29 верасня 1958, у Дзяржынску) — беларускі пісьменнік, мастак, выдавец, заснавальнік літаратурнай прэміі «Залатая літара».

Нарадзіўся ў сям'і пісьменніка Вячаслава Адамчыка. З 1959 жыве Мінску. Скончыў педагагічнае аддзяленне Мінскага мастацкага вучылішча(1977), Беларускі дзяржаўны тэатральна-мастацкі інстытут (1983), Вучыўся ў мастака Альгерда Малішэўскага; працаваў чарцёжнікам, мастаком-рэстаўратарам, мастаком-афарміцелем, рэдактарам у часопісе «Роднік»(з 1987). Цяпер займаецца выдавецкай дзейнасцю (выдавецтва «Сучасны літаратар»). Удзельнік таварыства «Тутэйшыя»

(1986-1990). Член Саюза пісьменнікаў СССР (з 1988), член Саюза БССР (з 1989).

Як пісьменнік працуе ў галіне паэзіі і прозы. У друку пачаў выступаць з вершамі ў 1981 (газета «Літаратура і мастацтва», часопіс «Маладосць»). Аўтар кніг «Парк» (паэзія, 1988), «Адзінота на стадыёне» (зборнік аповяданняў, 1989), «Смерць — мужчына» (1992), «Скрыжаванне» (1993), «Дамавікамерон» (1994), «Толькі не гавары маёй маме» (1995), «Койданава» (1997), «Новы дамавікамерон» (1998), «Post scriptum» (1999), «Сшыткі» (2003), «Дом» (2005) і інш.

Вершы і аповяданні А. Глобуса перакладзены на розныя мовы свету: англійскую, нямецкую, іспанскую і французскую мовы, а таксама на асецінскую і нават каталанскую, друкаваліся ў Вялікабрытаніі, Германіі, Славеніі, Чэхіі, Польшчы і Расіі («Оборотні» (1991), «Дэмонкамерон» (1993), «Лирика бу» (2007)).

Паэтычнае маўленне стала аб'ектам майго даследвання, паколькі паэзія найбольш блізкае мне (сама спрабую пісаць вершы). Паэзія Адама Глобуса вызначаецца яркай метафарычнасцю, якая характарызуецца індывідуальна-аўтарскім пераносна-вобразным ужываннем слова. Гэта пацвярджае думку пра незвычайнасць светабачання паэта, пра ўменне ў непадобных, на першы погляд, прадметах, з'явах і дзеяннях убачыць падобнае. Яго ўменне аздобіць незвычайнымі колерамі свет, мусіць, і характарызуе яго як выдатнага мастака ў паэзіі, менавіта мастака, які «малюе» свет з дапамогай вобразнага слова.

Паэтычнаму маўленню Адама Глобуса характэрна ўжыванне метафар:

*Салодкі дым гадзіны шарай / На поўдзень крылы птушак нёс;
Блакітна-попельныя хмары / Цяклі па дрэвах срэбрам слёз; А ядлаўцовыя
кусты / Ішлі / На груд; Палае золкае наветра / Гараць асеннія кусты; У*

халодным пакоі *ратуемся моўчкі*; Я стаю на *крыжы / Беларускіх дарог*; У
высокае шорсткае жыта *набегла* і стала *валошак багета /*; Спакойна *спіць*
знямелая *прырода*; Але я спадзяюся і прашу:/ *Лясная ціша, дрэвы і*
сумётны./ На хвілю *аналіце* мне душу; А *вар'яцтва* душу *абдымае*./
Закалыхвае і спавівае/ Чорна-мутарным дымам адчаю...

Відавочна, што кампанентам метафарычных выказаў з'яўляюцца
эпітэты, што надае радкам (а значыць, створаным вобразам)
незвычайнасць, нагляднасць, зрокава-пачуццёвую дакладнасць, яшчэ
большую экспрэсіўнасць.

Цікавы той факт, што ў Адама Глобуса ёсць цэлы верш, які
складаецца з метафар:

Смутак

Вецер вые. Вецер стогне

Вербы хіліць да вады.

Вецер гоніць міма поўні

Хмаркі поўныя нуды.

Вецер стогне. Вецер вые

У вакне старой царквы

Плачуць свечкі залатыя

Свечкі плачуць. Плач і ты.

Паэт адухаўляе прыроду: яна ў яго жывая, як чалавек, як іншыя
жывыя істоты, здольныя адчуваць, рухацца. Паэт бачыцца нам сам часткай
прыроды; тут гучаць, думаецца, магчыма, коласаўскія і багдановічаўскія
матывы.

Мова прааналізаваных вершаў багатая таксама на эпітэты з рознай
мастацкай афарбоўкай: блакітна-попельныя хмары; мякка-чорныя калюгі;
парудзелая трава; цёмна-зялёныя дні; цёмна-зялёныя ночы; люстэрка
крывое; цемра чырвоных агнёў; безнадзейная стома; белыя палі; новае

неба; вандроўныя душы; чорныя груды; нерухомае поўня; аксамітныя танцы; іскрыстая хрызантэма бітумныя капяжы; знямелая прырода; чорна-мутарны дым; шорстка-срэбны снег.

Эпітэты паэтычнага маўлення А. Глобуса, як сведчаць прыведзеныя факты, падзяляюцца на дзве групы: агульнамоўныя (вандроўная душа, парудзелая трава, новае неба і іншыя) і аўтарскія/ аказіянальныя (цёмна-зялёныя дні, цемра чырвоных агнёў, іскрыстыя хрызантэмы, шортска срэбны снег і іншыя). Аўтарскіх эпітатаў значна больш, прынамсі ў тых творах, што прааналізавана намі, прычым лепшыя – колеравыя. У паэта свая колеравая палітра: яго ўяўленне малое неба ў блакітна-попельны колер, а дні і ночы ў яго аднолькава цёмна-зялёныя – бывае час, калі і дні, і ночы падобныя.

Параўнанні А. Глобуса аўтарскія, розныя, але больш рэдкія, чым эпітэт і метафара : ядлаўцовыя кусты, як валацугі; кураслеп, што яечны жаўток на паляне/ разліўся, расцёкся.

Перафраз ў паэзіі А. Глобуса шмат, з іх будуецца цэлыя вершы. Правядзём адзін з іх:

Лірыка

*Лірыка — гэта касмічная станцыя,
Здатная ажыццявіць узнясенне,
Вылепленая з пялёсткаў акацыя,
Клямка, намацаная ў цёмных сенях,
Рытмамі створаная дэкарацыя
Для азарэння і ўваскрашэння,
Дадзеныя на хвіліну вакацыі,
Ліпеньскі водар асфальту і сена...
Ціхая лірыка — гэта прасветленасць,
Згубленая на імгненне акрэсленасць,*

Сонечны зайчык на страчаных весніцах...

Сціпляя лірыка — гэта мелодыя,

Формула, утвораная асалодаю,

Хлопчыкам выштукаваная лодачка...

Ва ўяўленні паэта акацыя, з аднаго боку, нештатонкае, кволае, вытанчанае, карункавае, а з другога боку, – клямка (моцнае, жалезнае), за яе можна ўтрымацца ў цёмнай небяспецы. Асацыяцыі аўтарскія ўтвараюць сінанімічны рад перафраз, якія з розных бакоў характарызуюць з’яву.

Адам Глобус – мастак у паэзіі: ён «малое» словам арыгінальныя, незабыўныя вобразы: і вобраз месяца, лірыкі ці вобраз чорнай коткі на кухонным стале ў цёпым пакоі (у духмянай цямрэчы палымнее агмень), а ў той час, як на дварэ – халадэчы, зіма апанавала свет, а вершы Адама Глобуса сваім словам апаноўваюць кожнага, хто іх чытае.

---

1. Адам Глобус зборнік вершаў «Скрыжаванне»(1993)

Буевич С. Л., студентка 201 гр.

Научный руководитель - Кнатько Ю. И.

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТОТЕМА В СОВРЕМЕННОЙ КУЛЬТУРЕ

Тотемизм, как форма дологического мышления, существовавший в архаичной культуре, до сих пор является актуальной темой для научных исследований, что объясняется неоднозначностью её интерпретации и уникальностью применения тотема в самых разных сферах жизни общества.

Тотем – одно из самых интересных и загадочных явлений первобытной (архаичной) культуры. Учёные рассматривают понятия